

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์จึงทำให้สามารถดำเนินการวิจัยได้โดยสะดวก ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่เล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของการวิจัย กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ จนงานสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ สามารถ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญา โพธิ์วัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองสุข วันแสน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ อัสวจุฬามณี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีน ศรีพรหม ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ช่วยนักวิจัยอันได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คบ. 5/3 ทุกคนที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณอาจารย์ประดิษฐ์ ชื่นบาน ที่ช่วยดำเนินการกรอกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และขอขอบคุณอาจารย์สมพร จินากุล เป็นอย่างสูงที่กรุณาช่วยตรวจทานแก้ไขบทคัดย่อให้ถูกต้อง เหมาะสม

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

นภคด พูลสวัสดิ์

กันยายน 2550

บทคัดย่อ

นกกมล พูลสวัสดิ์ : การพัฒนาตนเองด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม (Academic Self - Development of Lecturers of Surindra Rajabhat University and Effective Activities for Self -Development.) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2550. 166 หน้า

.....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ การได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อการพัฒนาตนเองด้านวิชาการและรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตนเองด้านวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตามความเห็นของอาจารย์ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed methodology) กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการประจำที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 141 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ส่วนแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ และแบบจัดอันดับ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองด้านวิชาการตามตัวแปรโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการจากมากไปหาน้อยคือ อาจารย์ให้ความสนใจรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ, แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบกันเองระหว่างผู้ร่วมงาน, เข้าร่วมกิจกรรมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยตามลำดับ ในด้านการได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อการพัฒนาตนเองด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น คณะกำหนดการสอนให้มีสัดส่วนเหมาะสมกับงานด้านอื่น ๆ และมหาวิทยาลัยมีการวางแผนพัฒนาอาจารย์ทางวิชาการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม อาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน ได้แก่ตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ มีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการต่างกันและได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่อาจารย์เพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน และได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตนเองด้านวิชาการที่เหมาะสมตามความเห็นของอาจารย์ที่เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ การเขียนบทความ, การทำวิจัย และการประชุม อบรม สัมมนา การศึกษา การฝึกปฏิบัติงานตามลำดับ

Abstract

Napadon Poonsawat : **Academic Self - Development of Lecturers of Surindra Rajabhat University and Effective Activities for Self -Development** . Faculty of Education. Surindra Rajabhat University. 2007. 166 p.

.....

The purpose of this study were to investigate the academic self-development of lecturers of Surindra Rajabhat University and to explore the opinions of the lectures towards supporting activities as a suitable motivational activity on academic self-development offered by the university. The method of the study was mixed methodology. The subject of the study, classified by stratified random sampling, was 141 permanent lecturer of Surindra Rajabhat University. The Instrument used for collecting data was a five-level rating scale and ordering questionnaire. An unstructured interview and group discussion were administered to obtain qualitative data. SPSS statistical computer program was used to analyze quantitative data in percentage, mean, and standard deviation. A comparison of factors on academic self-development was done using t-test and F-test and the content analyzes was administered to the qualitative data .

The findings of the study were as follow: there was an average level for academic self-development of lecturers of Surindra Rajabhat University with the order of item from the highest to the lowest respectively as : the lecturers pay attention to messages in a variety of medias; exchanging opinions through discussion in the group; attending academic meeting, workshop and seminar both inside and outside the university. There was an average level on the issue of supporting activity from the university to promote academic self-development arranged from the highest to the lowest as following; the university supported to the lecturers to further their study for higher degree; the faculty set up a proper ratio of teaching load to another tasks; and there was a proper and continuous plan for academic development set up by the university. The lecturers in different academic title; lecturer, assistant professor, associate professor, obtained academic self-development and supporting academic activities from the university differently with statistically significant different level at .05. there was no difference in academic self-development between gender of the lecturers. In addition, there was a finding that the lecturers agreed respectively from the highest to the lowest on the form of academic self-development activities as: writing article, doing research, attending meeting, seminar, workshop, study session, and practicum.

สารบัญ

บทที่		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ.....	ก
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
	สารบัญ.....	ง
	สารบัญตาราง	ช
	สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	สมมุติฐานของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	นิยามศัพท์	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์.....	8
	1. ความหมายของการพัฒนาอาจารย์	8
	2. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์	9
	3. หลักการและแนวทางในการพัฒนาอาจารย์	9
	4. การพัฒนาอาจารย์ตามภารกิจหลัก	19
	ตอนที่ 2 การพัฒนาตนเอง	23
	1. ความหมายของการพัฒนาตนเอง	23
	2. ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง.....	24
	3. วิธีการพัฒนาตนเอง	25
	4. กิจกรรมในการพัฒนาตนเอง	26
	ตอนที่ 3 แรงจูงใจ	28
	1. ความหมาย	28
	2. ประเภทของแรงจูงใจ	29
	3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ	30
	4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร	35
	กรอบความคิดในการวิจัย	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 41 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 41 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล..... 42 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 43 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 44	41 41 42 43 44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 45 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 45 ลำดับในการวิเคราะห์ข้อมูล 45 การวิเคราะห์ข้อมูล 47 <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลเชิงปริมาณ..... 47 <ol style="list-style-type: none"> ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน 47 ตอนที่ 2 การพัฒนาตนด้านวิชาการของอาจารย์ 50 ตอนที่ 3 การสนับสนุนของมหาวิทยาลัย 59 ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาตนด้านวิชาการของอาจารย์ 70 ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย 81 ตอนที่ 6 รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตนตามความเห็นของอาจารย์..... 92 2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ 93 <ol style="list-style-type: none"> ตอนที่ 1 บริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 93 ตอนที่ 2 การพัฒนาตนด้านวิชาการของอาจารย์ 103 ตอนที่ 3 การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจ เพื่อพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ..... 104 ตอนที่ 4 รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตนด้านวิชาการที่เหมาะสม..... 106 	45 45 45 47 47 47 50 59 70 81 92 93 93 103 104 106
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 107 กลุ่มตัวอย่าง..... 107 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 107 การวิเคราะห์ข้อมูล 108 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 108 อภิปรายผล 123 ข้อเสนอแนะ 125	107 107 107 108 108 123 125

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	133
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้วิจัย.....	166

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
2	ค่าความถี่และค่าร้อยละสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์โดยรวม.....	48
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์จำแนกตามเพศ.....	49
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	51
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์จำแนกตามคณะ.....	54
7	คะแนนเฉลี่ยรายข้อการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อ พัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ.....	57
8	คะแนนเฉลี่ยรายข้อการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อ พัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ จำแนกตามเพศ	59
9	คะแนนเฉลี่ยรายข้อการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อ พัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ.....	61
10	คะแนนเฉลี่ยรายข้อการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการสร้างสิ่งจูงใจเพื่อ พัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ จำแนกตามคณะ.....	64
11	วิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายข้อ.....	68
12	เปรียบเทียบการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	70
13	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาดนระหว่างตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์	72
14	เปรียบเทียบการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามคณะ โดยรวมและรายข้อ.....	74
15	วิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามคณะ.....	77
16	วิเคราะห์เปรียบเทียบการได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายข้อ	79
17	วิเคราะห์เปรียบเทียบการได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	82
18	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการได้รับการส่งเสริม เพื่อพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ.....	85
19	วิเคราะห์เปรียบเทียบการได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามคณะ โดยรวมและรายข้อ	86

สารบัญดาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการได้รับการส่งเสริม เพื่อพัฒนาตนด้านวิชาการของอาจารย์ จำแนกตามคณะ..... 89
21	รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่เหมาะสมตามความเห็นของอาจารย์..... 90
22	หลักสูตรสาขาการศึกษาเปิดสอนในระดับปริญญาตรี..... 93
23	หลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์ เปิดสอนในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี..... 93
24	หลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์ เปิดสอนในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี..... 94
25	หลักสูตรสาขาบริหารธุรกิจเปิดสอนในระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี..... 94
26	หลักสูตรบัณฑิตศึกษา..... 94
27	ข้อมูลจำนวนบุคลากรสายผู้สอน จำแนกตามกลุ่มสาขา และประเภท..... 97
28	จำนวนบุคลากรสายผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 97
29	จำนวนบุคลากรสายผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ..... 97
30	จำนวนนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2548 98
31	จำนวนนักศึกษาภาค กศ.บป. ปีการศึกษา 2548 98
32	จำนวนนักศึกษابัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2548 99
33	บุคลากรสังกัดสำนัก/ สถาบัน และกอง ปีการศึกษา 2548 100

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่		หน้า
1	ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์.....	32
2	วิเคราะห์ทฤษฎีการจูงใจของ Maslow กับทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg.....	34
3	แนวคิดตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก.....	39
4	โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.....	96
5	การสนทนากลุ่ม.....	105